

του Πανεπιστημίου για να κάνουν τις δουλίτσες τους, για να γιομίζουν την κοιλάρα τους, αδιαφορώντας αν ή κάθε πεντάρα και το κάθε χειροκρότημα που κερδίζουν, πληρώνεται με το αίμα, με την ύπαρξη του δυστυχισμένου αυτού λαού.

Το ζήτημα αυτό ελύθηκε πιά. Και το μασίγι της 'Αλήθειας που μεταχειρίστηκε η Δικαστική 'Αρχή κατάμουτρα των διαφόρων κατεργαρέων, θα σταματήσει το κακό—το ελπίζουμε—και θα διαλύσει την πυκνή όμιχλη που έδημιούργησαν οι κατεργαρέοι αυτοί με τα ψέματά τους και με την άνοησία τους. Κ' έτσι ο λαός θάνοιξη πιά τα μάτια του και θα μπορέσει να ιδεί τους αληθινούς έχθρους του, — άφου η Δικαστική 'Αρχή έβγαλε από το κλούβιο κεφάλι τους τόν κόκκινο σκορφο, που ποτέ δεν τόν έφορέσαν, και τους εκάθισε τόν πολύχρωμο και κουδουνάτο σκορφο του Ριγκολέτου που τόν φορούσαν από μιās κι' αρχής και που θα τόν φορούν ίσα με το τέλος.

X

Μεγάλη σημασία δίνουμε—δπως και τους άξιζει—στά δυο αυτά δικαστικά έγγραφα. Τιμούν την Δικαιοσύνη μας, κι' εξαγνίζουν, αυτά και μόνα, όλόκληρο το έθνος που το παρουσίασαν οι φοβεροί αυτοί έχθροι του στα μάτια του κόσμου, σε στιγμές δημοκρατικής λύσσας και χαμπερπεστάτης ιδιοτελείας, σαν μιὰ άγέλη παραφρόνων που καινε το σπίτι τους για να ζεστάνουν στην πυρά του τα μαργωμένα χέρια τους.

Η Δικαιοσύνη σ' αυτή την περίπτωση σηκώθηκε ψηλά, πολύ ψηλά, στού κόσμου τη συνείδηση. Ένοιωσε ποιό μεγάλο καθήκον είχε, όχι μονάχα να τιμωρήσει τους ενόχους, μά και να βγάλη το έθνος από τόν Ταρταρινικό κύκλο που τ'όσπρωξαν οι 'Αποκρηάτικοι αυτοί Καρνάβαλοι—και το καθήκον αυτό, τόμολογούμε με μεγάλη ανακούφιση, κατόρθωσε να τό εκπληρώσει παληχαρίσια και τίμια.

Μπράβο της! Στην ψυχή μας μέσα ανδριάντες στυλώνουμε για τους τέσσερους αντιπροσώπους της, γιατί μάς έτωσαν αυτή τη φορά και γιατί απόδειξαν και σε δικούς μας και σε ξένους πώς κάποιο σημείο φωτεινό υπάρχει σ' αυτόν τόν τόπο, τόν πνιγμένο στο σκοτάδι της μυριοπρόσωπης Δημοκρατίας και της άσυνειδήτης άνεμουαλίας, της Κοινοβουλευτικής, της Δημοσιογραφικής και της Πα-

πιστημιακής—άλλοίμονο!—κάποιο φωτεινό σημείο—η Δικαιοσύνη του—που δείχνει πώς η 'Ελπίδα μιās ζωής κάπως καλύτερης δεν πέθανε και πώς η Φρόνηση κρυφοζή ακόμα.

X

Η Δικαιοσύνη λοιπόν έκανε το καθήκον της. Τώρα πρέπει να βρεθούν και μερικοί πατριώτες να κάνουν κι' αυτοί το δικό τους. Πρέπει δηλ. να βρεθούν μερικοί που να βγάλουν και τα δυο πολύτιμα δικαστικά έγγραφα από την γλώσσα την ξερή και την άψυχη, τη γλώσσα της δικαστικής ρουτίνας, να τα φέρουν στη ζωντανή κ' έθνική μας γλώσσα, να τα ζωντανέψουν, να τα μεταβάλουν από Πυθίες άκατανέητες που είναι σήμερα μ' αυτή τη γλώσσα τη έπιτηδευμένη και τη στυφή, σε διαλαλητάδες της 'Αλήθειας βροντόφωνους.

Κ' έπειτα να τα τυπώσουν σε χιλιάδες αντίτυπα και να τα σκορπίσουν στην 'Ελλάδα, για να τα διαβάση ο Λαός, για να τα νοιώσει, για να μάθη ποιοί τόν ξεγελούν και ποιοί τόν εκμεταλλεύονται σήμερα, για να γνωρίσει την περίφημη αυτή συμμορία που αποτελείται από πολιτικούς, από δημοσιογράφους κι' από καθηγητές του Πανεπιστημίου, και—το σπουδαιότερο—για να μάθουν οι γονιοί πώς άδικα ξεδιάζουν τόν παρὰ τους και στέλνουν τα παιδιά τους στο Πανεπιστήμιο για να διδαχθούν από άμυαλους και έθνοπνίχτες δασκάλους πώς να να μη σέβονται τους νόμους και πώς να πολεμούν και να ξευτελίζουν την πατρίδα τους.

Αυτά πρέπει με κάθε θυσία να γίνουν, γιατί άλλοιότιμα και το βούλευμα το πατριωτικώτατο των κ. κ. Δικαστών και η πρόταση η φωτεινή και βαθυστόχαστη του κ. Εισαγγελέα, θα μέινουν στα δικαστικά χρονικά ως δυο έγγραφα τίμια και μελετημένα, χωρίς όμως να φέρουν και κανένα αποτέλεσμα.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

(Από τη «Φιλοσοφία του άσυνειδήτου» του Χέρμαν)

Τί διαφορά μεταξύ της φιλίας και του έρωτος!

Η φιλία είναι γλυκειά φθινοπωρινή βραδιά με μαλακούς χρωματισμούς, ο έρωτας είναι μαγευτική ά-

νοιτιάτικη θύελλα. Το ένα είναι οι ξέναστοι θεοί του 'Ολύμπου, το άλλο οι ανήσυχτοι Τιτάνες που θέλουν να ρίξουν τόν Ουρανό. Το ένα είναι κάτι υ ήσυχο, βέβαιο για τόν εαυτό του, το άλλο λαχταράει και μαραίνεται σε αιώνιον πόνο. Το ένα ξέρει καλά πώς θα τελειώσει μιὰ μέρα, το άλλο ζητάει να έναγκαλισθή πάντα το άτέλειωτο και σιόν πόθο και στην χαρά και σιόν πόνο, πότε μεθάει από χαρά, πότε πεθαίνει από λύπη. Το ένα είναι άγνή και καθαρή άρμονία, το άλλο ο μαγεμένος ήχος της αιώλικης άρπας, κάτι τι που θα μένη για πάντα άπιαστο, άνέκφραστο, γιατί η συνειδησή μας δεν έμπορεί να το χωρέσει ποτέ, είναι ο μυστηριώδης ήχος που άνιτηχεί από μιὰ μακρινή, μακρινή πατρίδα! Το ένα είναι φωτισμένος ναός, το άλλο αιώνια σκεπασμένο μυστήριο.

ΧΑΡΑΥΓΗ

—Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

ΤΗΣ ΨΕΥΤΙΑΣ

Μη γράφετε τη γλώσσα σας, έχει παραγγείλει ο κ. Μιστριώτης με τόν περίφημο λόγο του. Τούτο φαίνεται πολύ παρξένο. Έπαρχει αυτή η γλώσσα μας, όποια κι' αν είναι, ή δεν υπάρχει; Έπαρχει. Τη μιλούμε ή δεν τη μιλούμε; Τη μιλούμε. Και άφου τη μιλούμε, γιατί να μη την γράψουμε; Ο κ. Μιστριώτης την έβρίσκει καλή μόνο για να μιλιέται σε κάποιαις περιστάσαις, όχι όμως και για να γράφεται, και θέλει και άπαίτει να μη γράφουν μήτ' εκείνοι όπου τη βρίσκουν για όλα καλή υπό ποινη να τους κδωνται τα κεφάλια, τίποτα λιγώτερο. Και ο κ. Μιστριώτης όπου λέει αυτό είν' ένας από τους πρώτους Καθηγητάς του 'Εθνικού Πανεπιστημίου! Ζημιόνεται λέει το έθνος και ναυαγούν τα μεγαλεπίβουλα σχέδια του γράφοντας τη γλώσσα που μιλούμε. Άλλά και ποιόν τόν μέλλει ποιά γλώσσα έμεις γράφουμε ή μιλούμε; Ταχα μάς μέλλει έμεις ποιά γλώσσα μιλούν ή γράφουν οι Ρούσοι, οι Τούρκοι, οι Γερμανοί, οι Ιταλοί, οι Φραντσέζοι;

Άλλο τόσο τους μέλλει κ' εκείνους για τη γλώσσα

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑΤΑ

ΑΠΟ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Το παρακατιανό άρθρο του Karl Dieterich που θέσαμε στη Δημοτική για το «Νουμά» βγήκε γερμανικά σε δυο από τα στεγνά φύλλα της Berliner Philologische Wochenschrift. Είναι άλλη μιὰ φωνή από τα ξένα για έπαινο της γλώσσας που μερικοί στόν τόπο μας στραβοκοιτάζουν με καταφρόνιο. Οι φίλοι θα τήν άκούσουν με χαρά, και στούς αντίθετους θα δώσει, ελπίζουμε, άφορμή να συλλογιστούνε λιγουλάκι.

Βέβαια, άπ' ό,τι λέει ο σοφός Γερμανός έμεις θα παραδεχτούμε δίχως επιφύλαξη μόνη τη γενική ιδέα μένοντας λέει τούτοι να μη συμφωνάμε μαζί του σε κάτι ζητήματα μερικά. Κάποια παρατήρηση που κάνει δεν είναι και πολύ ξάστερη, ό,τι λέει, λ. χ., για το «έπειτα πτερόεντα», και το άλλο πώς ή σπ-

μερνή 'Ελλάδα δεν είναι τόπος πρόσφαρος για δραματική ζωή και δραματική ποίηση. Άλλες παρατήρηδες είναι λαθεμένες από τα θεμέλια, για ένα παράδειγμα, εκεί που λέει, πώς «δοξάρι» στη γλώσσα του λαού δε θα πεί «τόξον», μόνο το πολύχρωμο ζουνάρι που στολίζει τόν ουρανό στη δώση της βροχής. Ο Du Lange έχει σωρό παραδείγματα όπου αυτή ή λέξη βρίσκεται πάντα με το νόημα του όπλου και πάει άδερφωμένα με «δοξαράτος» που θα πεί τόν όπλίτη. Έπειτα έχουμε και Δοξαράς, όνομα φαμιλιάς, που μπαίνει σε μιὰ γραμμή μαζί με Κοσκινάς, Βουτσινές, Μεταξάς, και σάν αυτά στην άρχη έννοουσε τόν τεχνίτη. Στο λεξικό του ό μακαρίτης Em. ό Legerand ξεχωρίζει «δοξάρι» από «δόξα».

Οι δημοτικοί τύποι που έχει ο Πάλλης στα κύρια όνόματα και σύμφωνα με το σύστημά του είναι καί, μ' όλη τήν αντίθετη γνώμη του Dieterich, πολύ εύκολύνουν τόν άνθρωπο που διαδάζοντας τήν 'Ιλιάδα θέλει ο νοός του να πάει ίσια στην ιστορία δίχως να σκουντάφτει και να χαδομεράει με μιὰ κλίση που κατοχταλάει στ' ατί του. Η προτίμησή πάλε του Γερμανού για το μέτριο σύστημα, όπως το λέει, του Πολυλά, δε μάς φαίνεται σωστή, γιατί, αν ξετάσεις το πρόμα με τήν πρεπούμενη προδοχή, θα βρής πώς

ο πολύσπουδος Κορψιάτης έμπαζε λέξεις, τύπους και σύνθετα από τα κλασικά, έπειδή τα γλωσσικά στοιχεία μέσα στην άποθήκη του, όσο πολλά κι' αν είταν, δεν τούφταναν πάντα για όλες τες άνάγκες, μετρική, ρίμα, και άλλες. Όμως από τα 1875 ίσια με σήμερα οι συγγριφίδες της δημοτικής πληθύναν σημαντικά, και με τες συνεισφορές πούρθαν άπ' όλες τες μεριές μαζέθηκαν ένα κεφάλαιο λέξεις τόσο σπουδαίο που τα δάνεια πές και είναι περιττά, και με τόν κόπο και τη φιλοτιμία των ανθρώπων της ή δημοτική φιλολογία μπορεί τώρα να ζει από το δικό της το βίό.

Τι τόν πειράζει το Dieterich να λάμε το Χρυσή Παπα-Χρύση; Η γλώσσα του ή ίδια δεν έχει δυο λέξεις διαφορετικές για τους παπάδες της Χριστιανωσύνης και της Ειδωλολατρίας, μά και οι Άγγλοι και οι Γάλλοι δεν ξεχωρίζουν τόν έναν από τόν άλλον. Το ίδιο, πιστεύουμε πώς μερικά πρόσωπα άψηλά της άρχαίας εποχής δε θα χάσουν τίποτες από το μεγαλείο τους, αν τα όνομάσουμε «παλληκάρια» μάλιστα θα τα δούμε να ζωντανέψουνε μπροστά μας από ίσκιος που είταν, και μαζί μ' έτούτο ο λόγος αυτός «παλληκάρια» παίρνει μιὰ όψη πιο βγενική και άρχοντεύει. Είναι πρόδος στες ιδέες και στη γλώσσα.